

Eko-bijkers al 10 jaar actief

Ab Kuypers

Een diepe afkeer van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Het zuiver houden van bijenproducten. Het zijn de grondslagen van de 'Wurkgroep Eko-bijkers'. De naam verradt al waar deze actief is. Het gesprek met Minne Bonnema wordt op mijn verzoek in het Nederlands gevoerd. Fries, ik versta er niets van. Samen met Francis Vronik is hij de motor van de werkgroep, al moet worden gezegd dat alle leden actief zijn bij de verschillende werkzaamheden. Een portret van een club mensen, die geen vereniging vormen, geen bestuur hebben, maar niettemin een goed draaiende groep vormen.

Een begin

De komst van de varroamijt in Nederland is in feite de reden geworden van het ontstaan van de 'Eko-bijkers'. Gelfke Bootsma, BD- boer en imker, gaf in de tijd dat de mijt nog voornamelijk chemisch te lijf werd gegaan, een lezing over een andere manier van bestrijden. Haar voorlichtende woorden, uitgesproken tijdens een vergadering in Sneek, spraken zoveel van de aanwezigen aan, dat werd besloten een volgende bijeenkomst hierover te beleggen. In huiselijke sfeer kwamen toen 18 Friese imkers bij elkaar om meer over dit onderwerp te horen, zij wilden de bestrijding van de varroamijt anders dan chemisch gaan aanpakken.

Zuivere producten

Uitgangspunten waren hierbij: 'Wij willen zuivere honing en was, weerstand van de bijen verhogen zodat zij uiteindelijk bestand zullen zijn tegen varroa, imkeren naar het karakter van de bijen.' Zonder enige zendingsdrang moest de doelstelling worden: zoveel mogelijk voorlichting beschikbaar stellen over methoden van imkeren die hiermee in overeenstemming zijn, voor iedereen die er belangstelling voor heeft. Gelfke Bootsma, inmiddels verhuisd naar Denemarken, en de reactie op haar lezing kunnen als het begin van de uiteindelijke werkgroep worden beschouwd.

Minne Bonnema: 'Toen de varroamijt onze landgrens was overgestoken, werd er aanvankelijk alleen een chemische bestrijding gepropageerd. Je zou kunnen zeggen dat ons verzet daartegen de basis is geweest van de Eko-bijkers. Wij voorzagen een resistentie van mijt tegen zulke middelen, bovendien ontstaan er verontreinigingen in honing, zowel als in was. Zaken die wij niet willen'.

Tien jaar

Intussen hebben de Eko-bijkers er tien jaar als werkgroep op zitten en zijn uitgegroeid tot een club van 42 leden, uit geheel Friesland afkomstig 'In eerste instantie waren we ook in Drenthe en Groningen actief', aldus Minne Bonnema. 'Dat bleek echter een te grote regio te zijn.'

De Eko-bijkers organiseren twee maal per jaar een vergadering. 'Dat zijn echte imkersbijeenkomsten', aldus Minne. 'Een echte agenda voor die avonden is er meestal niet. Het is vooral met elkaar praten, ervaringen uitwisselen en bepaalde zaken bediscussiëren.' Eens in de twee jaar wordt er ook een excursie georganiseerd. Twee maal per jaar verschijnt er bovendien een nieuwsbrief.

'Wij zijn dus geen echte vereniging,' vervolgt Minne. 'De contributie is laag, we hebben ook niet zoveel kosten en een bestuur hebben we niet. Alle leden zijn betrokken bij de werkzaamheden. Francis en ik zorgen er zo'n beetje voor dat de zaken gecoördineerd worden, maar iedereen van onze groep levert zijn of haar aandeel.'

Minne Bonnema bij zijn kasten. Foto Ab Kuypers.

Zuivere was

'Een van onze pijlers is het omwerken van eigen bijenwas tot kunstraat. Wij bezitten zelf een Rietsche pers. De leden smelten zelf hun oude raten om tot zuivere was, hiervan worden hun eigen vellen kunstraat geperst. Zij imkeren daardoor gegarandeerd met hun eigen was.'

'Activiteiten als deze moeten ons inziens plaatselijk worden georganiseerd, in ieder geval niet in een te

groot gebied. Wordt het allemaal te grootschalig dan raak je het overzicht kwijt.' Voor het vervaardigen van de kunstraat wordt in het algemeen elk jaar opnieuw enkele dagen uitgetrokken. Vorig jaar heeft men zo'n 490 vellen gemaakt. Op mijn vraag of men wel in eigen behoefte kan voorzien antwoordt Minne Bonnema: 'In tegenstelling tot wat iedereen denkt hebben wij zelfs een zeker overschot aan was. Voor eigen gebruik produceren de volken ruim voldoende. Wij propagieren een heel streng systeem voor het vervangen van oudere raten. Verder wordt er geen grammetje was verspild. Alles wordt gebruikt, ook de zegelwas. Om het rendement bij de individuele imker nog hoger te maken, overwegen wij een stoomwassmelter aan te schaffen.'

182 Sterk punt

'Het vervaardigen van kunstraat uit eigen, zuivere was, is daadwerkelijk ons sterke punt,' vervolgt Minne Bonnema. 'Wil je in bijenwas, welke chemische verontreiniging dan ook, voorkomen dan kan je bijna niet anders dan het op deze wijze te doen. Immers, de was die bijvoorbeeld uit het buitenland afkomstig is, weet jij wat daar allemaal mee is gebeurd? In veel landen worden de meest afschuwelijke middelen gebruikt. Wij vertrouwen dat materiaal dus helemaal niet, maar hoeven daar nu ook geen gebruik meer van te maken.'

Vrij

De Werkgroep 'Eko-bijkers' is alles behalve een starre groep mensen. Natuurlijk worden de bekende en nieuw uitgedachte methoden uitgebreid bestudeerd en bediscussieerd. Maar toch: 'Ieder van ons imkert op zijn eigen wijze. Het 'biologisch' bestrijden van de varroamijt staat centraal, dat is waar. Maar ieder bepaalt voor zich van welke methode hij gebruik maakt. Zuivere honing en geen gebruik van chemische middelen, zij vormen in feite de basis die wij bij het imkeren gemeen hebben. Wij voeren dan ook geen controles uit naar de bestrijding. Ieder van ons heeft zijn eigen verantwoordelijkheid. Het zijn immers juist die imkers die anders willen dan chemisch bestrijden die naar ons toekomen en zich bij ons aansluiten. Een keurmerk voor onze honing kennen wij niet'.

Methoden

Op het lijstje van methoden ter bestrijding van de varroa waarover de Eko-bijkers voorlichting geven staan alle bekende middelen genoemd. Dat daaronder ook de zogenaamde 'verboden' middelen staan, daarvan is men zich heel goed bewust, maar zien er toch geen

reden in om deze niet bespreekbaar te houden. 'Bij alle voorlichting die men bij ons kan krijgen, geven we altijd de veiligheidsvoorschriften. Bij de zuren wijzen wij er heel nadrukkelijk op welke gevaren er bestaan bij het gebruik daarvan.'

'De darrenraatmethode wordt veel bij ons toegepast, met goed resultaat. Zij het echter wel met enige aanpassingen. Wij gaan niet zo ver als voorgeschreven door met het wegnemen van darrenraat. Darren horen nu eenmaal in elk bijenvolk thuis. Voor een goede harmonie in de volken horen voldoende darren aanwezig te zijn. Daarover is heel veel gediscussieerd binnen onze groep.'

Dat overigens de Eko-bijkers niet de enigen zijn die chemievrij werken, daarvan is Minne zich maar al te goed bewust. 'Het zijn vooral de klein-imkers, die 'biologisch' bestrijden. Ik kom ze op de meest onverwachte momenten tegen. De tendens gaat steeds meer onze kant op. Een goede zaak.

Van de redactie

Met 'biologische' bestrijding wordt bedoeld bio-technische bestrijding. Onder biologische bestrijding van plagen wordt verstaan: bestrijding met natuurlijke vijanden (parasieten en predatoren) en ziekten (bacteriën, virussen, schimmels) van de plaagverwekker.

1998 Buckfastkoninginnen

Reintelt Buckfastkoninginnen uit de beste geselecteerde teeltlijnen geleverd met afstammingsbewijs voor echtheid.

Geselecteerd op zwermtraagheid, zachtaardigheid, raamvastheid en hoge honingopbrengst. Nu ook geselecteerd op nosemaresistentie. Alle koninginnen en begeleidbijen met gezondheidscertificaat vrij van vuilbroed en varroamijt.

Levering tot 1 oktober 1998

Eiland-gepaarde koningin incl. verz.
Stand-gepaarde koningin inc. verz.

NLG 118
NLG 52

Bel of schrijf ons voor gratis informatie brochure!

Keld Brandstrup,

Buckfast Denmark
Reerslevvej 42, DK-4291,
Ruds Vedby, Dänemark
tel.: 0045 53 561810
fax: 0045 53 561840
(v.a. 22/7 t 0045 58 261810, f 0045 58 261840)

